

relații financiar ~ valutare și comerciale internaționale

drept și uzanțe internaționale

CAMBIA ȘI BILETUL LA ORDIN — EMITERE — GARANTARE — CIRCULAȚIE (II)

În numărul 7/28 am publicat la această rubrică normele de drept internațional și de drept intern care constituie, în ansamblul lor dreptul cambial, conceptul de cambie și bilet la ordin, precum și elementele obligatorii ale acestor titluri de credit. În cele ce urmează vom analiza principalele aspecte privind emiterea, acceptarea, garantarea și modalitatea de circulație a cambii și a biletului la ordin.

emiterea și acceptarea cambiiilor

O cambie ia ființă prin emiterea ei de către trăgător și se consolidează prin acceptarea de către tras.

● **Emiterea unei cambii**, așa cum am mai arătat, are la bază un raport juridic fundamental, de regulă un contract comercial de vânzare-cumpărare, de executări de lucrări, sau de prestări de servicii.

În sistemul nostru de comerț exterior, oricare întreprindere specializată poate fi în postură diferită, în funcție de poziția pe care o are în contractul comercial internațional și anume:

— **de trăgător**, în cazul în care este exportator, iar pentru consolidarea sau realizarea plății s-a prevăzut utilizarea acestui instrument de credit și de plată;

— **de tras**, dacă este importator, având obligația să accepte cambiile, evident, în condițiile stabilite prin raportul fundamental — contractul comercial internațional.

În situația în care o întreprindere de comerț exterior este exportatoare îi revine obligația, potrivit dreptului uniform cambial, să înscrie toate elementele esențiale și să nu înscrie vreo clauză care să atragă după sine nulitatea titlului. Astfel, bunăoară, dacă se înscrie o clauză potrivit căreia se condiționează plata în funcție de calitatea mărfii ce urmează a fi livrată cambia își pierde calitatea de titlu de credit. De asemenea, trăgătorul are obligația ca înainte de emiterea cambiiilor să verifice clauzele din contractul comercial pentru a fi transpuse întocmai în cambiile ce urmează a fi emise, cunoscută fiind autonomia acestora după emiterea lor.

● **Acceptarea cambiei**. În documentul cambial, trasul are o poziție specială, el nefiind parte decât din momentul în care a acceptat ordinul de a plăti, moment din care devine debitor principal. Acceptarea cambiei se poate cere nu numai de posesorul care se legitimează prin șir neîntrerupt de giruri, ci și de un simplu deținător al ei. Ca regulă, cel ce posedă cambia nu este obligat să o prezinte la acceptare; prezentarea este însă obligatorie când scadența a fost fixată la un anumit termen de la vedere.

Posesorul cambiei va trebuie să dovedească prin actul de protest că a prezentat cambia spre acceptare și trasul a refuzat-o. Numai în acest mod el va putea exercita acțiunea lui. În ipoteza în care trasul a acceptat cambia, dar nu a dat acceptarea, posesorul poate pretinde de la tras să-i dateze acceptarea până la momentul scadenței. În caz de refuz, posesorul va dresa protest de nedatare și, în această ipoteză, data protestului va fi considerată ca data acceptării, făcând să curgă termenul pentru scadență de la această dată. Dacă este vorba de o cambie cu scadență la un anumit timp de la vedere, acceptarea cambiei nedatăată se socotește făcută în ultima zi a termenului prevăzut pentru acceptare, adică un termen de 1 an. Termenul de 1 an pentru circulația cambiei se aplică și cambiei plătibile la vedere.

Prezentarea cambiei spre acceptarea în termen de un an de la data emiterii se face la domiciliul trasului și nu la locul plății; acest lucru prezintă importanță deoarece în caz de neacceptare, protestul făcut în altă parte decât la domiciliul trasului este nul.

Ca formă, acceptarea se exprimă prin cuvântul „acceptat” ori altul echivalent, scris și subscris de tras. Potrivit principiului formulat prin art. 25 din Legea uniformă simplă semnătură pusă de tras pe fața cambiei este socotită acceptare.

Acceptarea cambiei trebuie să fie făcută fără condiție; se poate deroga de la acest principiu în sensul că trasul poate restringe acceptarea numai la o parte din sumă. Însă, în această ipoteză posesorul trebuie să dresseze protest de neacceptare pentru restul sumei neacceptate, fiindcă numai în acest mod poate avea acțiunea în regres pentru diferență.

supliment

nr. 9/30 1978

Revista
ECONOMICA

RELAȚII FINANCIAR-VALUTARE

Se consideră refuz total de acceptare orice condiție pusă de acceptant cum ar fi schimbarea scadenței prevăzute în cambie care este stabilită de trăgător. Este evident că și în această ipoteză, posesorul trebuie să drezeze protest, exercitând acțiunea cambială contra celorlalți obligați. Trasul rămâne totuși obligat în limitele acestei acceptări, dar posesorul nu poate intenta acțiunea cambială împotriva trasului acceptant, ci trebuie să aștepte scadența astfel neacceptată.

Schimbarea locului plății făcută de către tras este considerată tot o acceptare condiționată, deoarece este privită ca un refuz de acceptare, posesorul putând să pornească acțiunea de regres; dacă el consimte la schimbarea locului plății, trasul rămâne obligat în limita acceptării făcute. În cazul în care, cu ocazia acceptării, trasul schimbă adresa unde trebuie făcută plata, această acceptare este considerată valabilă, locul de plată rămânând în aceeași localitate. În ipoteza în care locul de plată nu coincide cu domiciliul trasului, acesta poate arăta la acceptare persoana prin care se va face plata în acea localitate în numele său, indicațiune care este valabilă.

Menționăm că acceptarea cu plata în rate, constituind o modificare a scadenței, se consideră refuz de acceptare. Într-o asemenea situație, trasul rămâne totuși obligat în limitele acestei acceptări, dacă posesorul îi admite această clauză.

Prin acceptarea cambiei, trasul devine obligatul direct la plata acesteia; de la această dată el este debitorul principal, în timp ce giranții și trăgătorul rămân obligați în regres, adică rămân obligați numai dacă acceptantul nu plătește cambia la scadență.

garantarea plății

În comerțul nostru internațional prezintă importanță deosebită garanția pe care o are beneficiarul că, la scadență, cambia va fi plătită; această garanție este cu atât mai necesară dacă avem în vedere faptul că cum-părătorul extern de cea mai bună credință poate intra în încetare de plăți (faliment) înainte de a-și îndeplini obligațiile cambiale asumate. Pentru evitarea unor asemenea situații dreptul cambial prevede posibilitatea ca oricare dintre obligații cambiali să poată fi garantați de o terță persoană. Această garanție de drept cambial scrisă pe cambie sau pe prelungirea ei se numește aval. Avalul implică o garanție, alta decât a giranților și nu este indispensabil cambiei, deoarece aceasta poate circula și fără aval. Persoana care garantează poartă numele de avalist, iar debitorul cambial pentru care s-a dat avalul se numește avalizat. Facem precizarea că în cazul cambiilor trase de întreprinderile noastre de comerț exterior exportatoare avalul trebuie să fie dat de către o bancă corespondentă sau agreată de Banca Română de Comerț Exterior.

Avalul se scrie pe cambie prin formula „Pentru aval” sau o mențiune echivalentă, după care se semnează de avalist; avalistul va trebui să semneze în autograf și să indice persoana pentru care avalizează. În cazul cînd nu se arată debitorul cambial avalizat, legea presupune *juris et de jure*, că avalul a fost dat pentru trăgător.

Avalul constituie o garanție în plus pentru cambie, garanție care este considerată special cambială, care poate fi dată de o terță persoană, precum și de un semnatar al cambiei. Facem precizarea că avalistul se obligă întotdeauna în mod solidar, fără a putea invoca beneficiul de diviziune sau cel de discuțiune, deosebindu-se astfel

de fidejursorul din dreptul comun care este un obligat accesoriu și se poate prevala de acest beneficiu.

În materie de aval, obligația avalistului are un caracter autonom și abstract, specific acestor obligații cambiale și, de aceea, avalistul nu va putea invoca excepțiile personale, celui avalizat.

Din punct de vedere al efectelor avalului, semnalăm că avalistul se obligă în rangul și categoria avalizatorului, fără însă, a putea ignora excepțiunile substanțiale ale acestuia, ci numai pe acele formale. Avalistul este ținut în acest mod ca și debitorul avalizat, în sensul că, dacă acesta este un obligat direct, iar dacă avalistul este un debitor de regres, avalistul are și el această calitate; dacă avalizatul nu plătește, la scadență, obligația plății incumbă avalistului.

În încheierea considerațiilor noastre privind avalul, facem mențiunea că legislațiile anglo-americane nu cunosc această instituție juridică. De asemenea, menționăm că beneficiarul cambiei n-are acțiune cambială împotriva avalistului dacă nu a îndeplinit toate cerințele legii pentru a-și păstra această acțiune împotriva obligatului principal, respectiv dacă nu a făcut protestul în termen.

circulația cambiei

Pentru ca aceste titluri să-și îndeplinească funcțiile lor principale — instrumente de credit și de plată — modalitățile de circulație și de garantarea plății, precum și cele de plată și executare în cazul refuzurilor trebuie să fie extrem de simplificate; plecînd de la acest deziderat major, practica secolelor, urmată de instituirea unor norme de drept corespunzătoare a creat un mecanism perfect sincronizat și adaptat cerințelor fundamentale ale comerțului internațional: celeritatea și securitatea operațiunilor.

Accepted for the	No.	Bucharest, the 19 ..
Sum	For	
	At sight	pay this FIRST of Exchange
	On fixed	(Second of the same tenor and date being unpaid)
	To the Order of	
	The sum of	
	Value received...	
	Without recourse...	
For Av.	To	Sign

Model de cambie utilizat de întreprinderile române de comerț exterior

În cele ce urmează vom prezenta, pe cât mai scurt posibil, acest mecanism.

● **Girul.** Transmiterea unei cambii pe calea girului presupune operațiunea cunoscută sub denumirea de **andosare**, care se realizează prin formula simplă exprimată prin cuvintele: „plăți la ordinul...”, după care se trece numele complet al noului beneficiar, sau prin gir în alb, cînd se pune numai semnătura celui care cedează cambia, fără a se indica și numele noului beneficiar.

Așadar, prin mecanismul girului se dă o dispoziție scrisă pe cambie, de către beneficiarul acesteia, prin care se indică trasului că urmează să plătească suma arătată în titlu, la ordinul persoanei pe care o indică, la locul și data trecută în cambie. Cel ce transmite cambia prin gir se numește **girant**, iar cel care o primește poartă denumirea de **giratar**.

Din punct de vedere al formei, girul poate fi plin, în sensul că cel care-l semnează indică numele noului beneficiar (al giratarului) semnînd și dă-tînd girul; girul se cheamă în alb cînd girantul nu trece numele beneficiarului (al giratarului). În cazul cînd există un adaos (alonjă) se face mențiunea pe cambie despre acest lucru. Girul se înscrie pe dosul cambiei sau pe un adaos (alonjă). În ipoteza girului în alb, cambia, circulă ca un titlu la purtător, adică prin simpla tradiție. Cel care dobîndește o cambie girată în alb, poate să completeze cu propriul său nume sau cu numele altei persoane, după cum poate să o predea unui terț, fără să completeze girul.

Girul transmite proprietatea cambiei (efect translativ) și garantează plata prevăzută în cambie (efect de garanție). Prin efectul translativ al girului, giratarul dobîndește proprietatea cambiei, devenind astfel creditorul sumei prevăzute în document.

Prin efectul translativ al girului, giratarul dobîndește un drept autonom care face ca neopozabile excepțiile personale care puteau fi opuse girantului.

Privitor la efectul de garanție al girului, arătăm că el constă în aceea că girantul se obligă în mod solitar la acceptarea și plata cambiei, cu excepția cazului în care girantul se exonerează de această obligație, trecînd clauza „fără obligo” sau „fără garanție”.

Facem precizarea că unele forme ale girului (anormale sau improprii) nu produc efectele sale specifice, astfel: girul „pentru încasare” nu conferă giratarului decît dreptul de a încasa cambia, fiind astfel un mandat al girantului; girul „în garanție” acordă giratarului toate drepturile (fiind dat în garantarea unei alte creanțe a girantului, care devine astfel debitor) mai puțin dreptul de a gira titlul mai departe etc.

● **Scontarea și rescontarea.** În operațiunile comerciale moderne, în spe-

cial cele privind cambiile care sînt generate în baza unor contracte comerciale internaționale, circulația acestor titluri de credit — transmiterea proprietății lor — se realizează, ca regulă generală, între beneficiarul cambiei și banca comercială unde își are contul sau către o organizație financiară specializată, prin mecanismul operațiunilor de scont și rescont:

— **scontarea** este operațiunea prin care beneficiarul transmite o cambie către o bancă, în vederea încasării contravalorii ei înainte de scadență; prin această operațiune, deținătorul (beneficiarul) cambiei va încasa suma înscrisă pe acest titlu comercial diminuată cu taxa scontului, adică dobînda la creditul ce este acordat de ban-

că pînă la scadență, precum și cu comisionul perceput de bancă pentru acoperirea diverselor cheltuieli referitoare la asemenea operațiuni;

— **rescontarea** este operațiunea prin care o bancă comercială transmite o cambie pe care o deține în urma scontării ei unei bănci centrale care, la rîndul ei, percepe o taxă de rescont sau taxa oficială a scontului, care se stabilește în funcție de cerințele politicii economice ale statului respectiv.

Așa cum vom vedea într-un număr viitor, aceste operațiuni sînt cunoscute sub denumirea de mobilizare a creditului — funcție importantă a cambiei.

dr. Al. DETEȘAN

Noțiuni, termeni, operațiuni

FORFAITING — MODALITATE DE FINANȚARE A COMERTULUI INTERNAȚIONAL

Înscriindu-se între operațiunile de finanțare a producției materiale și comerțului internațional, operațiunile de forfaiting (forfetare) au luat o deosebită amploare în ultimii ani, înregistrîndu-se la ora actuală o piață potențială pentru astfel de operațiuni de circa 5-7 miliarde franci elvețieni anual.

Forfetarea constituie o operațiune de vânzare-cumpărare a unor creanțe (materializate în titluri de credit) în cadrul căruia cumpărătorul (numit forfetor) renunță la acțiunea în regres asupra creditorului anterior. Vînzătorul titlului de credit (cambie sau bilet de ordin) este ținut răspunzător numai pentru legalitatea creanței, riscurile economice și de altă natură (spre exemplu politice) trecînd asupra forfetorului. Acesta însă nu își asumă și riscurile de bună desfășurare a contractului referitor la tranzacția comercială de bază, ele rămînd pe mai departe asupra exportatorului.

În esență deci forfaitarea combină mai multe tehnici bancare axate pe operațiuni clasice de scontare, oferînd însă față de acestea o serie de avantaje:

— permite refinanțarea exportatorilor care au acordat credite printr-un instrument de plată și credit cu scadență depășind 90 de zile (mergînd pînă la maximum 7 ani);

— oferă o taxă de scontare globală fixă stabilită în prealabil de forfetor cu vînzătorul titlurilor de credit.

În mecanismul de aplicare a unei

operațiuni de forfetare se disting în principiu, următoarele etape:

a) Exportatorul ia legătura cu forfetorul, de preferință în timpul negocierilor ce preced lansarea unei oferte comerciale ferme sau cel tirziu în timpul tratativelor cu importatorul. Aceasta pentru a putea stabili costurile și noua calculație ce trebuie avută în vedere la încheierea tranzacției comerciale.

În acest moment exportatorul trebuie să prezinte forfetorului următoarele date:

— valoarea și valuta contractului de export; valoarea creditului efectiv care urmează să se scönteze; numele și țara de origine a importatorului; condițiile de plată din care să rezulte felul creanțelor și perioada de finanțare; garanțiile (bilete la ordin, trate, avaluri, garanții bancare, acreditive etc.); numele avalistului, institutului garant sau ordonatorului acreditivului; natura mărfii, termenul de livrare și termenul la care se va putea depune întreaga documentație necesară finanțării.

b) În funcție de aceste date și stadiul tratativelor comerciale, forfetorul indică la cerere nivelul discountului și comisionului de angajament.

În eventualitatea în care forfetorul face o ofertă fermă prin care se obligă să asigure finanțarea, perioada de opțiune nu poate fi mai mare de cîteva zile (orice prelungire a ei im-

punind o taxă de opțiune suplimentară).

c) Prețul plătit de vânzătorul creanțelor-exportator, forfetorului constituie costul forfetării și este bazat pe un număr de variabile între care cea mai importantă este costul finanțării de către forfetor, care este aproximativ egal cu nivelul dobânzilor de pe piața eurovalutelor pe perioada din momentul forfetării efectelor de comerț și pînă la scadența acestora. La această bază de calcul trebuie adăugată însă o marje pentru acoperirea riscurilor pe care și le asumă forfetorul cit și pentru acoperirea cheltuielilor de natură administrativă ale acestuia.

În condițiile organizatorice ale comerțului exterior din țara noastră, aplicarea în practică a operațiunilor de forfetare se poate realiza în ambele sensuri, atât pentru exporturile românești din mașini și utilaje, cit și pentru importuri.

a) La export avîndu-se în vedere mecanismul și costurile forfetării este indicat ca fiecare întreprindere românească exportatoare de utilaje pe credit să aibă în vedere avantajele pe care le pot prezenta operațiunile forfetare. Pentru exportatorii români acestea sînt:

— încasarea imediată și irevocabilă a contravalorii mărții asigurîndu-se astfel o diminuare a plafonului livrărilor pe credit a întreprinderii pe anul în curs, cit și o accelerare a vitezei de rotație a fondurilor circulante;

— garantarea plății în termen și evitarea întîrzierilor plăților la scadență;

— asigurarea evitării măririi costului finanțării datorită creșterii ratei dobînzii și modificării cursului valutare;

— înlăturarea cheltuielilor de contabilizare și urmărirea plăților scadente etc.

Toate aceste avantaje trebuie însă corelate cu costurile forfetării pe toată perioada negocierilor comerciale. Aceasta în vederea obținerii unor prețuri de export pe credit care să permită prin forfetare obținerea unui preț cel puțin egal cu cel obținabil prin efectuarea exportului în condiții „cash“.

b) La operațiunile de import de utilaje complexe pe credit pe termen mediu dincolo de avantajele cunoscute ale cumpărării pe credit ni se pare esențial și următorul aspect:

Forfetorul creanțelor se impune a fi o întreprindere românească ce are cuprins în obiectul său de activitate efectuarea de operațiuni financiare speciale, cel puțin din două motive:

— obținerea unor beneficii în valută substanțiale, din efectuarea unor astfel de operațiuni, care pentru unele firme specializate vestice constituie o sursă principală de venituri;

— înlăturarea transferabilității libere a creanțelor asupra întreprinderilor

românești. Aceasta are o importanță deosebită dat fiind faptul că libera circulație a acestor creanțe poate duce uneori la alterarea condițiilor de creditare obținabile pentru întreprinderile românești importatoare.

În ambele cazuri, atât la export cit și la import, forfetarea se realizează prin Banca Română de Comerț Exterior.

F. POGONARU

ghidul lucrătorului de comerț exterior

Tehnica documentării asupra prețurilor de export și import

După stabilirea surselor de documentare și procurarea acestora, un loc important în procesul de cunoaștere a prețurilor externe îl ocupă studierea temeinică a informațiilor și documentațiilor respective.

comparabilitatea datelor

Pentru a asigura comparabilitatea datelor este necesar ca concomitent să se examineze condițiile de livrare și de plată, nivelul rabatului practicat, termenele de livrare, durata creditului și nivelul dobînzii, al taxelor vamale, cursul de schimb al valutei în care se efectuează decontarea, modul de organizare a service-ului, perioada de garanție acordată, felul în care firmele concurente își îndeplinesc obligațiile, gradul de introducere pe piață a produsului de către acestea etc. În același scop trebuie efectuată o documentare temeinică în legătură cu calitatea reală sau presupusă a mărfurilor livrate de concurență.

În cadrul documentării asupra prețurilor externe intră, de asemenea, examinarea ponderii pe care o deține concurența pe piață, a eventualelor legături între firmele cumpărătoare și concurență (dacă este vorba de livrări între firme și sucursale sau filiale etc.), măsura în care se practică compensațiile etc.

Pentru cunoașterea prețului practicat de concurență, este necesar să se țină seamă și de nivelul rabatului care se practică de firmele respective. În practică se întîlnesc cazuri cînd pentru efectuarea plății în decurs de 21 zile de la data facturii se acordă un rabat de 1%, pentru o perioadă de 14 zile — de 2%, iar pentru plata imediată un rabat de 3%.

Rabatul se acordă și pentru stimularea cumpărării unor cantități sporite de mărfuri (**rabatul de cantitate**) și eventual pentru stimularea desfa-

cerii stocurilor. Rabatul de cantitate se acordă nu numai pe seama reducerii cheltuielilor de producție ci și a celor de depozitare și transport (expedieri în partizi mari).

Rabatul poate fi și un mijloc de voalare a prețului în lupta de concurență pe piața capitalistă, el fiind frecvent practicat de firmele care trimit liste de prețuri. Uneori se acordă rabat camuflat care nu apare în documente (în factură spre exemplu este indicat un preț care nu se plătește în realitate).

Sînt cunoscute, de asemenea, rabaturile de încredere sau fidelitate, ce se acordă acelor cumpărători care în decursul unei anumite perioade de timp au cumpărat numai de la același furnizor. Această uzanță comercială pledează pentru stabilitatea organizatorică a întreprinderilor importatoare.

forța probantă

a documentației de preț

Documentele și informațiile de preț nu au aceeași forță probantă. Spre exemplu, factura se bucură de cea mai mare atenție. La baza întocmirii ei, dacă nu este vorba de factura proforma, stă livrarea efectivă. În cazul contractelor care prevăd termene de livrare mai îndepărtate este posibil ca marfa să se deconteze (factureze) cu alt preț decît cel prevăzut inițial (actualizat). De asemenea, contractul, dintr-un motiv sau altul, poate fi reziliat.

Spre deosebire de factură și contract, oferta este privată, adesea, ca un material al concurenței cărui nu i se acordă aceeași importanță. După cum este cunoscut ea reprezintă oferta pentru încheierea contractului, care din punct de vedere legal angajează întreprinderea sau firma care dă o astfel de ofertă, în afară de cazul cînd în ofertă se specifică „fără obligație“.

Totuși, prin simplul fapt că oferta a fost dată, este suficient ca ea să reprezinte o informare asupra prețului pe piață. În această privință, pentru orientarea asupra nivelului pe piață, oferta constituie un mijloc probant important la fel ca și factura sau contractul. Chiar dacă în cadrul ofertei respective, livrarea nu va avea loc niciodată, este suficient că furnizorul a declarat în scris că este gata să livreze marfa la un anumit preț pentru ca firmele cumpărătoare care află despre ea, să nu mai fie de acord cu oferta altor furnizori care solicită un preț mai mare. Excepție fac cazurile în care firmele cumpărătoare și furnizoarele sunt legate financiar între ele sau dacă între agenții acestora tranzacția urmează să fie încheiată în condiții de reciprocitate.

Influența pe care oferta sau cererea de ofertă o exercită asupra pieței este uneori mai mare decât influența exercitată de tranzacția deja perfectată, confirmată de contract sau factură. Pot apare cazuri când un furnizor a vândut ieftin o oarecare partidă de marfă cumpărătorului, dar și-a epuizat în cea mai mare măsură posibilitățile de livrare. În cazul când o anumită cantitate de marfă, fie chiar se neînsemnată față de capacitatea pieței, nu a fost încă vândută de firma respectivă, situația este de natură să producă neliniște pe piață. La fel se întâmplă în cazul lansării unor cereri de ofertă masive, numeroase, care deși nu duc la contractare, generează în schimb diverse ipoteze privind modificarea raportului cerere-ofertă și uneori conduc chiar la majorări de prețuri pe piața internațională. Derută pot provoca pe piață și acele firme capitaliste care folosesc oferte fictive, adică se adresează în mod prietenesc partenerilor de afaceri cu rugămintea de a le face oferte care conțin prețuri scăzute, pentru a se folosi exclusiv în scopul de a exercita presiuni asupra prețurilor. Aceste oferte „prietenesti” pot fi identificate deoarece, de obicei, ele se dau de către firme comerciale necunoscute, adesea lucrând în cu totul alte ramuri. În concluzie, ofertele pot fi socotite ca material documentar de prețuri numai când sunt emise de firme cunoscute ca producătoare ale mărfurilor în speță și care se bucură de o bună reputație pe piață.

Desigur, nu se poate aștepta întotdeauna obținerea în original a unor astfel de materiale ca facturi, contracte, oferte etc. Dacă o firmă sau alta este efectiv gata să ofere anumite documentații de acest fel, aceasta o face în general cu titlu de împrumut și pentru un timp determinat. De aceea, materialele documentare ale concurenței constau de cele mai multe ori din fotocopii ale documentelor amintite mai sus.

Într-o serie de țări în care este deosebit de greu de a se obține documentații de prețuri, se pot obține date despre prețul concurenței, în urma tra-

tativelor cu câțiva cumpărători sau prin discuții cu consumatorii direcți al mărfii.

În perioada crizelor, când ca urmare a greutăților de desfacere, se intensifică lupta de concurență, firmele fac adesea oferte verbale, deoarece știu că cele scrise se folosesc de către cumpărători în scopul de a obține prețuri cât mai scăzute. În aceste cazuri se completează oferta scrisă pe baza discuțiilor verbale privind acordarea anumitor rabaturi. Într-o astfel de perioadă este mai indicat să se încerce să se obțină prețurile reale, prin discuții directe cu cumpărătorii.

Este important ca documentații de prețuri să se obțină și din țara unde se intenționează să se efectueze exportul. Aceasta deoarece în etapa actuală, ca urmare a dezechilibrului balanțelor de plăți, prețul la una și aceeași marfă poate să difere într-un grad mai mare sau mai mic pe diverse piețe. Pentru acele piețe (țări) capitaliste a căror situație economică le permite să efectueze un comerț exterior relativ liberalizat, în condiții apropiate sau aproximativ asemănătoare de concurență de preț, oferte și alte documente trimise cumpărătorului unei țări pot fi folosite pentru stabilirea prețurilor de export la vinzarea în altă țară. De exemplu, dacă cineva vrea să vândă în Norvegia care are condiții economice relativ similare cu Suedia, documentele care conțin informații despre prețurile concurenței din această din urmă țară pot servi ca punct de plecare pentru determinarea prețului de export la vinzarea în Norvegia.

Listele de prețuri se obțin relativ ușor, unele firme le trimit la cererea persoanelor interesate sau chiar fără cerere, dar valoarea lor ca documente nu este întotdeauna prea mare, deoarece foarte adesea marfa nu se vinde la prețul din aceste liste. În general se acordă în cadrul negocierilor rabaturi însemnate la prețul din listă, a căror mărime depinde de cantitatea mărfii cumpărate, caracterul cumpărătorului (importator, angrosist, consumator), de țara de proveniență a cumpărătorului (cheltuieli de îndignizare), de modalitatea de plată etc.

organizarea

listierelor de date

Obținerea unor rezultate bune în activitatea de documentare și informare asupra prețurilor externe este în strânsă legătură cu sistemul de evidență practicat în acest domeniu. Compartimentele și întreprinderile cu activitate de comerț exterior ca și sectoarele de investiții, asimilării de produse noi etc., din centrale industriale, direcții tehnice din ministere etc., precum și din atelierelor de analize economice din institutele de proiectare și cercetare trebuie să-și organizeze o evidență completă, operativă și clară privind evoluția prețurilor internaționale, astfel încât să poată a-

dopta strategii economice și comerciale vizând obținerea unor prețuri avantajoase la export și import.

În cadrul I.C.E.-urilor este necesar să se întocmească fișe de prețuri pentru fiecare marfă care intră în nomenclatorul de export sau de import la serviciile operative, care sînt într-o legătură directă și permanentă cu piața externă.

În general, conținutul fișelor este următorul: denumirea mărfii, calitatea (tip, dimensiuni etc.), ambalaj, piese de schimb etc., prețul complet la export, cheltuielile de producție, prețul extern în valută obținut la export pe total, grupe de țări și țări (pe anii când au loc asemenea operațiuni), prețul extern realizat de concurență, cotațiile de bursă, prețul extern planificat, prețul stabilit în relațiile cu țările C.A.E.R., prețul extern corectat în funcție de condițiile diferite de comercializare practicate de diverse firme concurente, prețul extern realizat la importul nostru de produse similare, modul în care prețurile externe realizate la export și import de ICE-uri se aliniază la tendința prețurilor internaționale și la prețurile practicate de diverse firme concurente etc.

Separat de sistemul de fișe de prețuri externe din cadrul serviciilor operative, care se referă la produsele ce intră în sfera de activitate a acestora, la serviciul de marketing sau în sectorul de prețuri externe se întocmesc fișe de indici de prețuri pe mărfuri sau pe grupe de mărfuri, precum și anumite sinteze și rapoarte privind evoluția prețurilor internaționale și cauzele care determină schimbările acestora. În cadrul unor ICE-uri aceste sinteze se difuzează la serviciile operative unde se examinează și se analizează de personalul respectiv, iar concluziile desprinse sînt folosite în fundamentarea referatelor de vânzare-cumpărare și la întocmirea ofertelor pentru export.

Este de mare importanță ca fișele de prețuri externe să acopere toate mărfurile din nomenclatorul întreprinderii, să fie numerotate pe servicii, iar completarea și ținerea acestora la zi să constituie o obligație de serviciu, asigurându-se totodată controlul organizat al acestora. Întocmirea acestor fișe, completate în condițiile arătate creează premise sigure pentru îmbunătățirea activității de cunoaștere a prețurilor externe și respectiv de contractare, fapt ce contribuie la sporirea eficienței exportului și importului.

Pe măsură ce volumul relațiilor economice externe crește, menținându-se însă instabilitatea pe piața internațională, se impune din ce în ce mai mult trecerea la constituirea unei baze largi de date, prelucrate mecanizat sau automatizat, privind nivelul și evoluția prețurilor internaționale. În acest fel se reușește să se sporească pe lângă exactitatea și comparabilitatea datelor respective și operativitatea documentării.

dr. I. OLTEANU

conjunctura pe piețele valutare și de capital

TENDINȚE ÎN ACTIVITATEA DE CONTRACTARE

A ÎMPRUMUTURILOR INTERNAȚIONALE

PE PIAȚA EUROVALUTELOR

Piața eurovalutelor — respectiv piața de capitaluri private formată din totalitatea valutelor aflate în afara granițelor naționale — a cunoscut în 1977 și primele luni ale anului curent, o nouă majorare, volumul net al acesteia fiind în prezent de cca. 300 miliarde dolari. Privind retrospectiv, remarcăm creșterea deosebit de rapidă a acestei surse de capitaluri internaționale, de la cca. 44 miliarde dolari în 1969, la 91 miliarde dolari în 1972, 132 miliarde dolari în 1973 și peste 300 miliarde dolari în prezent. Pe scurt, piața și-a dublat volumul la fiecare 2—3 ani. Dacă se au în vedere și operațiunile dintre băncile angajate pe această piață (respectiv deschiderea de depozite și împrumuturile pe termen scurt pe care și le acordă reciproc băncile din circuitul eurovalutelor) volumul brut al pieței eurovalutelor se situează la cca. 600 miliarde dolari.

Una din funcțiile importante ale pieței eurovalutelor în ultimii ani este aceea de „transformare a scadențelor” principalelor fluxuri de capitaluri internaționale. Astfel, pe această piață sînt depuse, sub formă de depozite bancare pe termen scurt, disponibilitățile societăților multinaționale, sau ale țărilor exportatoare de țitei; conform unor estimări statistice, depunerile în eurovalute pe termen scurt ale țărilor exportatoare de petrol au ajuns în 1977 la peste 70 miliarde dolari. Pe de altă parte, o anumită proporție din fondurile lichide de pe piața eurovalutelor sînt mobilizate și date cu împrumut pe termen mijlociu și lung corporațiilor sau țărilor care au nevoie de fonduri lichide (sub formă de eurocredite și euroobligațiuni) de către băncile comerciale, care își asumă în acest fel riscul prelungirii scadențelor. Specialiștii apreciază că multe bănci occidentale preferă acest tip de operațiuni deoarece se dovedesc mai rentabile

decît operațiunile de creditare pe piața externă (de exemplu, numai 48% din activele băncii americane Chase Manhattan sînt externe, dar din aceste operațiuni externe provin 78% din profituri).

În total împrumuturile pe termen mediu (eurocredite) și lung (euroobligațiuni) contractate pe piața eurovalutelor au însumat, în 1977, peste 52 miliarde dolari, iar pentru acest an se prevede suma de cca. 77 miliarde dolari. **Piața eurovalutelor furnizează, deci, o pondere importantă din împrumuturile financiare internaționale.**

Eurocreditele s-au situat în 1977 la aproape 34 miliarde dolari, iar pentru acest an se estimează că vor depăși 40 miliarde dolari. Ele sînt utilizate în mare măsură de țările care au înregistrat deficite ale balanțelor de plăți. Astfel, în 1977, 60% din eurocredite au fost contractate de țările în curs de dezvoltare, majoritatea țării cu deficite importante ale balanțelor de plăți. Țările capitaliste dezvoltate au contractat în 1977, 11 miliarde dolari sub formă de eurocredite, utilizîndu-le tot pentru finanțarea deficitelor în balanțele de plăți. Nouă țări (Franța, Spania, Suedia, Anglia, Brazilia, Mexic, Coreea de Sud, Iran și Venezuela) au împrumutat în 1977, sub

formă de eurocredite, mai mult de 1 miliard dolari fiecare.

Așa cum s-a arătat în numărul anterior, concurența puternică a băncilor comerciale în acest sector al finanțelor internaționale a determinat reducerea evidentă a marjelor suplimentare de dobîndă, în multe cazuri la mai puțin de un punct procentual; de asemenea, termenele de rambursare au tendința de a se lungi la mai mult de opt ani. Conform aprecierilor făcute de secretariatul O.C.D.E. această situație favorabilă pentru cei ce solicită eurocredite va continua în acest an și probabil în 1979.

Piața euroobligațiunilor, deși afectată în partea a doua a anului 1977 de criza dolarului, a continuat tendința de creștere declanșată în 1975—1976. Suma emisiunilor de euroobligațiuni în 1977 a fost de 18,5 miliarde dolari, cu 24% mai mult decît în 1976. Pentru acest an, se estimează un declin ușor, la cca. 17 miliarde dolari, ca urmare a incertitudinilor legate de situația dolarului. 61% din totalul emisiunilor în anul 1977 au fost nominalizate în dolari, dar ca urmare a scăderii cursului dolarului, în ultimele luni ale anului 1977 această pondere a scăzut la 38%. În schimb, a crescut ponderea emisiunilor eliberate în mărci vest-germane, care pentru întreg anul 1977 a ajuns la 27,3%, față de 22% în 1976; în trimestrul IV 1977 ponderea euroobligațiunilor emise în mărci vest-germane ajunsese la 43%.

Pentru acest an se prevede creșterea ponderii emisiunilor de euroobligațiuni în mărci și scăderea celor nominalizate în dolari, tendința semnificînd creșterea rolului mărcii vest-germane în finanțele internaționale.

M. ISĂRESCU

fișier economic-financiar

PIAȚA ARGENTINEI

politica comercială

În ultimul deceniu Argentina a liberalizat considerabil politica sa de import, reducînd tarifele vamale, și alte restricții la import.

Corepunzător programului național de dezvoltare economică rolul sectorului de stat în economie este în continuă

dezvoltare, în special în domeniul în care firmele private nu sînt interesate în mod deosebit să investească, cum ar fi: industria minieră — cărbune, fier și alte minereuri etc. În prezent, acest sector asigură circa 40% din produsul național. Dezvoltarea economică și socială a țării — a industriei și serviciilor — face ca necesitățile de im-

port să fie mari la grupe de mărfuri ca: echipamente și tehnologii, materii prime și materiale, deși prin politica comercială se urmărește încurajarea producătorilor locali.

Importul de bunuri de consum industriale deține o pondere foarte modestă în importuri, comparativ cu importul de produse intermediare, de petrol și derivate și de bunuri de investiții.

structura

tarifului de import

Sistemul de tarife vamale al Argentinei a fost aliniat la clasificarea Nomenclatorului de la Bruxelles. Nivelul actual al taxelor vamale a fost stabilit în 1971, și publicate în *International Customs Journal-Belgia*. Ulterior au fost introduse restricții suplimentare și un control mai riguros al importurilor considerate a nu fi indispensabile, obligația acordării de credite furnizor de până la 180 de zile și mai mult pentru bunurile de investiții, obligația depozitului prealabil, evaluarea oficială a importurilor, alte taxe de import.

Taxele de import se aplică procentual la valoarea facturată mărfii, CIF port de destinație, autoritățile având dreptul să aplice prețuri oficiale minime pentru anumite mărfuri (prețuri normale).

Taxele variază de la zero la 200% în funcție de gradul de prelucrare și importanța economică, sau dacă este sau nu similar cu producția indigenă. Scutiri de taxe vamale se fac pentru unele categorii de mărfuri industriale la cererea beneficiarului final.

Preferințe — Argentina este membru al GATT din 1967. Ca membră a Asociației pentru comerț liber latino-american acordă tarife preferențiale celorlalți membri ai asociației.

Taxe interne — Începând din 1975 se aplică o taxă asupra valorii adăugate care variază între 13—21% din valoarea vămuită a mărfii de import.

Pentru produse din lemn și hirtie, pentru cele conținând fier și oțel (inclusiv mașini) ca și pentru alte minerale se percep taxe suplimentare între 1—10% la valoarea CIF a mărfii.

La transporturile maritime de mărfuri se percepe o taxă de 12% aplicată asupra cheltuielilor de transport, care este colectată pentru dezvoltarea marinerii comerciale proprii

zone libere

În Argentina există 13 zone de tranziție în care nu se aplică taxe vamale mărfurilor din Bolivia, Brazilia, Chile, Paraguay și Uruguay, destinate unor țări. Pentru mărfurile importate sau exportate din Țara de Foc și celelalte insule sudice se acordă un tratament vamal preferențial.

canale de import

Caracterul dinamic al cererii pe piața locală face necesară existența unui agent sau filială a exportului în țară. Concurența se duce în principal cu privire la calitate, service, termen de livrare, preț și condiții de credit. Importurile guvernamentale — care au o pondere de circa 50% — nu se fac printr-o agenție centrală guvernamentală, ci prin diferite agenții și societăți pe acțiuni, de regulă pe bază de licitație.

Legislația prevede ca toate livrările publice să se facă cu prioritate de

pe piața internă. Compartimente speciale ale Ministerului Economiei și Băncii Centrale urmăresc desfășurarea acestor importuri pentru a le limita la mărfurile esențiale, ce nu se produc local.

creditul

Banca Centrală (Banco Central de la Republica Argentina) este banca de emisiune și de rezervă. Banca avizează guvernului diferite probleme economice și financiare și reglementează operațiunile valutare, dobânzile la credite, supraveghează băncile și celelalte instituții financiare, emisiunea de monedă etc.

Operațiunile de împrumut ale băncilor comerciale sînt controlate de Banca Centrală în ceea ce privește cuantumul liniei de credite acordate. Dobânzile la creditele acordate de băncile comerciale sînt încasate de Banca Centrală, care apoi plătește comisioane băncilor comerciale pentru operațiunile efectuate.

I. G.

LICITAȚII ORGANIZATE PRIN AGENȚIILE O.N.U.

Firmele sau organizațiile care doresc să participe la licitațiile internaționale deschise, organizate prin agențiile Națiunilor Unite, pentru realizarea de proiecte în țări în curs de dezvoltare, trebuie să se înregistreze la respectiva agenție de execuție (ONUDI, O.I.M., F.A.O., UNESCO etc.). Cererea de înregistrare trebuie însoțită de o prezentare a potențialului tehnic și organizatoric al firmei care o recomandă pentru angajarea lor la proiectul respectiv; de obicei este remis de agenție un chestionar cu întrebări privind capacitatea și experiența ofertantului pe care acesta trebuie să-l completeze.

Selecția se desfășoară în 3 faze succesive;

I. Includerea pe „roster-ul“ agenției de execuție.

II. Exprimarea interesului pentru participarea la un anumit proiect „letter of interest“, și includerea pe lista inițială a firmelor competitori.

III. Selecția, pe baza criteriilor fiecărei agenții a firmelor care sînt in-

vitare să prezinte oferte (lista restrînsă).

CHILE (CENTRALE ELECTRICE NUCLEARE)

Lucrări solicitate: a) Studii geologice și seismice; b) Studiul terenului de fundație; c) Studiu preliminar asupra siguranței centralei nucleare.

Limita de cost: a) 150 000 \$; b) 120 000 \$; c) 80 000 \$;

Agenție de execuție: Internațional Atomic Energy Agency, A — 1010 Vienna 1 — Austria, Kaerntnerring, 11.

LIBAN (STUDIUL PENTRU DEZVOLTAREA DE PIETE COMERCIALE CU RIDICATA).

Lucrări solicitate: Elaborarea de studii tehnice (proiect estimativ asupra investiției, costul de funcționare, etape de realizare etc.) pentru pregătirea unui proiect preliminar de dezvoltare a piețelor cu ridicata în Beirut și Bekaa Valley.

Limita de cost: 30 000 \$

Agenție de execuție: F.A.O.; Via

RELAȚII FINANCIAR-VALUTARE

delle Terme di Caracalla; 00100 Rome — Italy

PAKISTAN (CONSULTANȚĂ ÎN METALURGIE)

Lucrări solicitate: Servicii de avizare în prelucrarea metalelor.

Limita de cost: 300 000 \$

Agenție de execuție: UNIDO, Lerchenfeldstrasse 1, A — 1070 Vienna — Austria.

BIRMANIA (MODERNIZAREA ȘI EXTINDEREA INSTALAȚIILOR AVIAȚIEI CIVILE)

Echipament solicitat: Echipament electronic pentru aeronautică; instala-

ții, echipament de atelier; mașini de birou (fotocopiere, multiplicare etc.).

Valoare aproximativă: 140 000 \$.

Agenție de execuție: International Civil Aviation Organisation P.O.B. 400, Succursale Place de l'Aviation, 1000 Sherbrooke Street West Montreal P.Q. Canada H 3 A 2 R 2.

TURCIA (INSTRUIRE ÎN ÎNTREȚINERE ȘI REPARAREA ECHIPAMENTULUI ELECTRONIC)

Echipament solicitat: Echipament de măsură pentru aparate biomedica-

le; echipament pentru laboratoare cu raze X.

Valoare aproximativă: 140 000 \$

Agenție de execuție: ONUDI.

VOLTA SUPERIOARĂ (CERCETĂRI GEOLOGICE ȘI MINERALOGICE)

Echipament solicitat: Autoturisme de teren (tracțiune pe 4 roți); echipament de laborator pentru analiză chimică; aparatură de forare; generator pentru tabără geologică.

Valoare aproximativă: 120 000 \$.

Agenția de execuție: ONU.

in actualitate

NOUA EVALUARE A D. S. T.

F.M.I. a luat o nouă decizie în privința evaluării D.S.T. începând cu 1 iulie 1978. Decizia privește unele schimbări între țările ale căror monezi erau incluse în coșul de devize care determină exprimarea valorică a drepturilor speciale de tragere.

Drepturile speciale de tragere, puse în aplicare în 1970, au fost considerate de Fond drept rezerve cu funcția specială de a înlocui aurul, dându-li-se o paritate în aur de 0,888671 gr. aur fin, egală cu a dolarului din timpurile lui bune. Dar devalorizările succesive ale dolarului au impus căutarea unei formule noi.

Astfel, în 1974 Comitetul celor 20 adoptă odată cu linia directoare a reformei sistemului monetar (și deci și al D.S.T.) o nouă evaluare a lor cu începere de la 1 iulie 1974, bazată pe cursurile a 16 monezi luate în calcul cu o pondere deosebită a acelor monezi ce au o contribuție importantă în schimburile internaționale de mărfuri și servicii. De la 1 iulie 1978, după ratificarea celui de al doilea amendament la actul fundamental al F.M.I. se hotărăște ca, la interval de 5 ani, să se restabilească paritatea D.S.T., tot pe baza a 16 monezi, ținându-se seama de modificările survenite între timp în dezvoltarea schimburilor internaționale.

În baza noului calcul coroana daneză și randul sud-african au fost înlocuite cu riyalul Arabiei Saudite și riyalul iranian. Din noul calcul a reieșit și altă ierarhizare a devizelor țărilor exportatoare, deci altă ordine în rangul exportului de bunuri și servicii.

În tabloul de mai jos se arată țările care compun coșul de devize pentru

evaluarea D.S.T. începând cu 1 iulie 1978, comparativ cu cel în vigoare între 1974 și 30 VI 1978 cu procente ponderative respective.

Sumele fiecăreia din cele 16 monezi incluse au fost calculate la 30 VI 1976 pe baza mediei cursurilor lor pe trei luni anterioare acestei date.

Decizia mai prevede că în mod normal schimbarea coșului are loc la fiecare cinci ani, numai dacă Consiliul Executiv al Fondului nu decide altfel, în scopul de a include în mod real pe cele 16 țări membre cu cele mai mari exporturi de bunuri și servicii în timpul perioadei de 5 ani. Astfel, coșul de devize în vigoare până la 1 iulie 1978 a avut ca bază statisticele perioadei

1972—1976, în timp ce pentru viitoarea recalculare din 1983 se vor lua statisticele anilor 1977/1981.

Mecanismul descris mai sus ne permite să facem remarcă că D.S.T.-urile emise și distribuite în fond, în raport cu subscrierile țărilor membre ale F.M.I. tind să ne familiarizeze cu ceea ce azi la F.M.I. se gindește și anume de a face din D.S.T. etalonul monetar internațional, în care scop li s-au adus unele îmbunătățiri de tehnică prin cel de-al doilea Amendament intrat în vigoare la 1 aprilie 1978. Dar până a le investi cu caracteristicile integrale ale unei monede unice internaționale este încă un drum lung de parcurs.

Gh. HUBER

Nr. nou	Țara (Moneda)	1974— 20 VI 1978	De la 1 iulie 1978
Nr. vechi			
1/1	S.U.A. (dolar)	33	33
2/2	R.F.G. (mk. ger.)	12 1/2	12 1/2
3/5	Japonia (yen)	7 1/2	7 1/2
4/4	Franța (fr. fr.)	7 1/2	7 1/2
5/3	Anglia (l. st.)	9	7 1/2
6/7	Italia (l. it.)	6	5
7/8	Olanda (fl. ol.)	4 1/2	5
8/6	Canada (dol. can.)	6	5
9/9	Belgia (fr. belg.)	3 1/2	4
10/—	Arabia Saudită (riyal a.s.)	—	3
11/14	Suedia (cor. sued.)	1 1/2	2
12/—	Iran (rial ir.)	—	2
13/10	Australia (dol. austr.)	1 1/2	1 1/2
14/11	Spania (pesetas)	1 1/2	1 1/2
15/12	Norvegia (cor. norv.)	1 1/2	1 1/2
16/15	Austria (sh. aus.)	1	1 1/2
—/13	Danemarca (cor. dan.)	1 1/2	—
—/16	R.S. Africană (rand)	1	—

Redactorul rubricii **RELAȚII FINANCIAR-VALUTARE**
Ioan GEORGESCU

autoconducere

O nouă lege asupra organizării și conducerii unităților socialiste de stat

Nu credem să existe un subiect mai potrivit pentru a inaugura o rubrică dedicată aspectelor juridice ale organizării și conducerii unităților socialiste de stat din economie, decît o scurtă privire asupra noii Legi nr. 5/1978 — a ceea ce aduce nou aceasta în organizarea și conducerea unităților, în formularea principiilor de gestiune, în definirea cadrului autoconducerii muncitorești.

Ideea esențială, căreia îi este subordonată noua lege este afirmarea conceptelor de autoconducere muncitorească și autogestiune economico-financiară, care capătă prin aceasta caracterul unor instituții juridice.

Caracteristic pentru noua lege este faptul că, traducînd în norme juridice o serie de măsuri prevăzute de Hotărîrea C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare, din 22—23 martie 1978, precum și anumite teze, formulate în cuvîntarea secretarului general al partidului, referitoare la perfecționarea mecanismului economico-financiar și la participarea oamenilor muncii la beneficii, devansează ansamblul de reglementări legale ce urmează să creeze cadrul juridic al acestui mecanism, cum ar fi cele referitoare la planificare, la finanțare, la contractele economice, la repartizarea beneficiilor etc.

Ea deschide astfel șirul unor legi de importanță hotărîtoare pentru economia națională, chemate să reprezinte o contribuție de preț la ridicarea țării pe noi culmi de civilizație și progres.

Desigur, noua lege nu înseamnă o negare a Legii nr. 11/1971, care a guvernat timp de șapte ani materia or-

ganizării și conducerii unităților de stat. Dimpotrivă, ea preia de la aceasta un număr de reglementări care au fost confirmate de practică, pe care le introduce în contextul superior al dispozițiilor ce urmăresc afirmarea autoconducerii și autogestiunii.

Care sint, așadar, direcțiile principale în care legea aduce reglementări noi ?

Cît primește conceptul de autoconducere, aceste direcții ar putea fi definite astfel :

a) amplificarea atribuțiilor adunării generale a oamenilor muncii ; crearea condițiilor pentru funcționarea ei efectivă și eficientă ;

b) îmbogățirea atribuțiilor consiliului oamenilor muncii și asigurarea unei componente cît mai reprezentative a acestuia ;

c) perfecționarea reglementării atribuțiilor biroului executiv al consiliului oamenilor muncii și a componenței acestuia.

Autogestiunea, concept care își găsește variate implicații în întreaga lege primește, în art. 2, o excelentă definiție. Întărirea autogestiunii, se arată, impune întreprinderilor obligația de a-și acoperi cheltuielile de producție și de circulație, de a obține beneficii din care să restituie fondurile primite de la societate, să-și asigure propria dezvoltare, să contribuie la dezvoltarea generală a societății, să creeze resursele pentru participarea

oamenilor muncii la beneficii, precum și pentru acoperirea cheltuielilor necesare satisfacerii unor nevoi social-culturale în cadrul programului general de creștere a nivelului de trai al oamenilor muncii, stabilit de partid și de stat.

Legată de aceasta este și problema răspunderii patrimoniale a membrilor organelor de conducere colectivă. Legea tranșează o veche discuție purtată în literatura juridică, stabilind precis cui îi revine răspunderea și în ce condiții. Ea cantonează răspunderea patrimonială la membrii biroului executiv, stabilind că aceștia au, potrivit Codului muncii, răspundere materială colectivă pentru pagubele cauzate unității din vina lor.

Despre semnificațiile și efectele acestei răspunderi vom reveni pe larg, cu alt prilej.

Un alt domeniu în care noua lege a inovat este cel al modului de înființare a întreprinderilor și centralelor. Consacrîndu-se o practică generalizată în ultimii ani, s-a prevăzut că întreprinderile de interes republican se înființează prin decret al Consiliului de Stat, iar cele de interes local prin hotărîri ale consiliilor populare. Cu privire la centrale se prevede în toate cazurile că acestea se înființează prin decret al Consiliului de Stat.

Este important de remarcat, de asemenea, că pentru prima dată în legislația noastră este consacrat un capitol întreg reglementării unităților fără personalitate juridică, unități ce prezintă o pondere considerabilă în ansamblul economiei naționale.

Legea cuprinde multe alte aspecte novatoare, pe care spațiul nu ne permite să le semnalăm. Ele vor forma însă obiectul atenției noastre, atunci cînd, în cuprinsul acestei rubrici, vom aborda diferite instituții ale ceea ce se numește „dreptul întreprinderii“.

Dr. Victor Dan ZLĂTESCU

Penalizarea unor abateri de la disciplina contractuală in domeniul furnizării energiei electrice

Traducerea în viață a sarcinilor privind economisirea și folosirea judicioasă a energiei electrice este asigurată, printre altele, și de normele de drept care sancționează abaterile pe care le comit unele unități socialiste consumatoare.

În cele ce urmează, vom încerca să răspundem la unele întrebări adresate de cititori în legătură cu răspunderea unităților socialiste consumatoare.

1. Cu privire la modalitatea de aplicare a penalităților de 200% aferente depășirii consumului repartizat și contractat s-a pus problema dacă analiza se face în raport cu cantitatea de energie electrică repartizată unității socialiste industriale în cauză ori în funcție de cantitatea care s-a defalcat prin contract, pentru fiecare punct de consum în parte.

Astfel, cum s-a statuat și prin Decizia primului arbitru de stat nr. 375/1978, „aplicarea penalizărilor de 200% se face pentru depășirea cantităților trimestriale, stabilită pentru fiecare punct de consum, întrucât în conformitate cu prevederile art. 8 și 9 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, contractele de furnizare a energiei electrice se încheie separat pentru fiecare punct de consum”.

Deci, încadrarea consumului — per total — în repartitie este neconcludentă cu privire la aplicarea penalităților. Aprecierea respectării obligațiilor în raport cu fiecare punct de consum în parte se impune în scopul economisirii energiei electrice. În considerarea acestei necesități nu este admisibil ca ceea ce s-a economisit la un punct de consum să servească la acoperirea depășirilor de la alte puncte de consum. Desigur că, în situația prevederii unui singur punct de consum în contract, aprecierea încadrării în consumul stabilit se face în raport cu cantitatea de energie electrică repartizată și contractată.

2. Facturarea și decontarea lunară a consumului de energie electrică nu are relevanță în ceea ce privește prescripția dreptului la acțiune aparținând unității furnizoare de energie electrică cu privire la depășirea consumului de energie electrică.

Intr-adevăr, alfta vreme cît dispozițiile normative prevăd că penalitățile se aplică în raport cu depășirea constatată la consumul trimestrial, întreprinderea furnizoare n-ar putea percepe penalitățile în raport cu consumul lunar. Mai mult decît atît. Depășirile de consum înregistrate într-o lună se pot acoperi, total sau parțial,

prin economiile realizate în restul lunilor din cadrul aceluiași trimestru.

Deci, termenul de prescripție de 6 luni, prevăzut de art. 4 lit. b din Decretul nr. 167/1958, nu începe să curgă de la sfîrșitul fiecărei luni, ci de la finele trimestrului, mai precis după expirarea unui interval de 15 zile de la această dată. Acest interval este menit să asigure unității furnizoare de energie electrică posibilitatea de a stabili depășirile față de consumul trimestrial și de a încerca obținerea penalităților prin decontare bancară.

3. Insuficiența cantității de energie electrică repartizată, intrarea în funcțiune a unor noi capacități și îndeplinirea unor sarcini de plan suplimentare nu constituie motive de natură să aperse de plata penalităților pentru depășirea consumului de energie electrică.

Energia electrică fiind un produs planificat, numai coordonatorul de balanță este în măsură să majoreze cotele alocate fiecărui titular de plan. Considerăm că în condițiile menținerii repartițiilor la nivelele inițiale nu există temei pentru exonerarea de răspundere a unităților socialiste care consumă în depășire.

4. Pentru achitarea cu întârziere a prețului energiei electrice consumate se datorează penalitățile prevăzute de art. 1 lit. g din H.C.M. nr. 306/1970.

S-a pus problema dacă pentru plata cu întârziere a prețului energiei electrice consumate în depășire față de

cantitatea contractată și repartizată, unitatea consumatoare nu ar putea obține exonerarea de plata penalităților menționate. În acest sens, s-a invocat că pentru cantitatea de energie electrică consumată în aceste condiții nu există contract încheiat în formă scrisă, situație în care, potrivit practicii arbitrale, nu ar exista temei pentru acordarea penalităților.

Socotim că acest punct de vedere nu poate fi înșușit.

Orientarea practicii arbitrale, amintită mai sus, urmărește sancționarea unităților furnizoare care livrează produse fără contract economic încheiat în formă scrisă. În situația dată, nu i se poate impune unității furnizoare de energie electrică această abatere. Dimpotrivă, absorbirea din rețea a unei cantități de energie electrică peste cea repartizată și contractată se datorează faptei unității socialiste consumatoare. Chiar legea sancționează această faptă prin plata penalităților de 200% la care ne-am referit mai sus. Or, din această împrejurare ce încalcă ordinea de drept nu se poate deduce îndreptățirea unității consumatoare de a achita cu întârziere prețul energiei electrice consumate în depășire.

Nu poate fi primit nici punctul de vedere potrivit căruia, în acest fel, aceeași abatere este supusă unei sancțiuni duble: penalitățile de 200% pentru depășirea consumului și penalitățile de 0,1%, 0,2% sau 0,3% pe zi de întârziere în plată prevăzute de art. 1 lit. g din H.C.M. nr. 306/1970.

Ne aflăm, în realitate, în prezența a două abateri care sînt sancționate distinct. Prima constă în depășirea consumului repartizat și contractat. A doua — achitarea cu întârziere nejustificată a prețului energiei electrice consumate în depășire.

I. ICZKOVITS

Nerespectarea obligațiilor asumate prin contractul de antrepriză—consecințe

În cadrul contractului de antrepriză pentru lucrări de construcții-montaj, antreprenorul general are obligația de a executa lucrările de construcții în conformitate cu proiectele de execuție și cu cele convenite prin contract. El se poate abate de la aceste proiecte ca și de la stipulațiile contractuale numai în măsura în care obține în acest sens acordurile prevăzute de lege: al proiectantului, al beneficiarului sau al amindorura.

Conformitatea lucrărilor cu proiectele și cu contractul poate să ridice probleme atît în ce privește volumul și felul lucrărilor executate, cît și cu privire la calitatea lor.

Astfel, în legătură cu unele construcții, s-a pus problema dacă și de la ce dată se naște dreptul de a obține restituirea sumelor încasate în plus de către antreprenorul general pentru lucrări care, în fapt, nu au fost executate. S-a stabilit (Decizia PAS nr. 10/1977) că în acest caz dreptul la acțiune se naște, iar termenul

de prescripție este de 6 luni de la data încheierii contractului sau de la data încheierii lucrărilor executate. Dacă lucrările nu au fost executate, termenul de prescripție este de 6 luni de la data încheierii contractului sau de la data încheierii lucrărilor executate.

de prescripție începe să curgă de la data recepției finale. Soluția o considerăm judicioasă, deoarece intervalul dintre recepția preliminară și cea finală este stabilit, printre altele, și pentru remedierea lipsurilor, inclusiv completarea lucrărilor neexecutate. Abia la data recepției finale se constată dacă antreprenorul și-a îndeplinit obligațiile privind executarea acelor lucrări. Ca atare, din acest moment devine actual dreptul beneficiarului de a pretinde restituirea valorii lucrărilor neexecutate. Ne referim, desigur, la lucrările a căror executare nu este posibilă, iar nu la situația reglementată la pct. 12 din Normele privind recepționarea lucrărilor de investiții, anexă la H.C.M. nr. 900/1970. Potrivit acestei reglementări, în cazul în care la recepția preliminară se constată unele deficiențe care se datoresc antreprenorului general, beneficiarul și antreprenorul vor face o evaluare a lucrărilor respective, evaluare care se transmite băncii finanțatoare în vederea retragerii din contul antreprenorului a contravalorii acestor lucrări. Măsura retragerii sumei respective are caracter provizoriu. Dacă antreprenorul execută lucrările de remediere, suma retrasă i se restituie pe baza confirmării beneficiarului.

Calitatea lucrărilor de construcții-montaj pune probleme care depășesc uneori răspunderea antreprenorului. Pe lângă deficiențele cauzate de propria sa activitate, antreprenorul general este ținut să răspundă și pentru vicii de calitate datorate, de pildă, calității necorespunzătoare a materialelor puse în operă. Dacă folosirea unor asemenea materiale este consecința recepției necorespunzătoare efectuate de către antreprenor, nu se pune problema regresului acestuia împotriva unității socialiste care le-a furnizat. Există însă cazuri în care calitatea necorespunzătoare a materialelor care a dus la deteriorarea lucrării, nu a putut fi constatată de la început și nici în cursul executării lucrărilor de către antreprenorul general.

O astfel de situație a fost reținută prin Decizia primului arbitru de stat nr. 162/1977. În speță, antreprenorul a fost acționat de către beneficiar în legătură cu deficiențele apărute la un drum la care au fost executate lucrări de modernizare. Deficiențele au con-

stat în fărîmîțarea îmbrăcămîntei de pavele, ceea ce a adus în discuție răspunderea unității socialiste care a furnizat antreprenorului acele pavele.

Organul arbitral sesizat cu rezolvarea litigului a reținut că fiind vorba de o lucrare de investiții, iar viciile pavelor fiind descoperite în cadrul termenului de garanție a lucrării, nu sînt aplicabile dispozițiile art. 11 din Decretul nr. 167/1958, ci dispozițiile Regulamentului privind recepția obiectivelor de investiții.

Prin decizia amintită, s-a reținut că soluția este temeinică și legală întrucît în termenul de garanție stabilit de

financiar

Aspecte privind acordarea și decontarea avansurilor în numerar

Unitățile socialiste nu pot acorda avansuri în numerar persoanelor încadrate în unitate decît pentru scopurile, activitățile și în condițiile art. 29 din Decretul Consiliului de Stat nr. 209/1976. Acordarea avansurilor în numerar fiind limitativ arătată în dispozițiile legale sus-citate, este de la sine înțeles că — potrivit legii — conducătorul are competența de a decide și aproba însăși efectuarea respectivei activități care necesită cheltuirea anumitor sume. Astfel, avansul se va acorda în limitele legii, numai dacă cheltuielile de protocol, de aprovizionare cu mărfuri de la fondul pieței, achizițiile de produse și colectări de deșeuri, expedițiile grupelor de cercetări geologice, organizarea de conferințe, simpozioane, deplasările în interes de serviciu etc. sînt ele înșele aprobate de conducătorul unității.

Sînt, de asemenea, de competența conducătorului de unitate :

— aprobarea de a călători cu vagonul de dormit, care trebuie obținută în prealabil și numai în cazul călătoriilor de noapte. Fără aprobarea prealabilă a conducătorului este interzisă rambursarea cheltuielilor de transport (pct. 8 lit. b din H.C.M. nr. 822/1959 cu modificări ulterioare) ;

— în conformitate cu pct. 6 din Normele de decontare și control a cheltuielilor de deplasare și delegare nr. 11.850/1963 emise de Ministerul Finanțelor și fostul C.S.M.S., diurna de delegare nu se acordă chiar dacă depla-

regulamentul menționat și în orice caz, pînă la recepția definitivă, care în cauză nu a avut loc, se antrenează răspunderea oricărui din factorii vinovați de apariția unor vicii ascunse, deci și a furnizorului de materiale, în cazul în care este vorba de vicii ascunse care nu se pot evidenția decît în condițiile de exploatare a investiției, cum este cazul în speță.

În acest fel, se asigură condiții eficiente pentru angajarea răspunderii furnizorului de materiale în culpă.

H. MATEI

sarea se face la o distanță mai mare de 10 km față de localitatea unde se află locul de muncă obișnuit, în cazul în care condițiile de muncă și de transport permit totuși înapoierea în mai puțin de 12 ore de la plecare. Aprecierea îndeplinirii acestor condiții de muncă și de transport este de competența conducătorului unității. În funcție de modul său de apreciere se acordă sau nu diurna de delegare ;

— o atribuție similară este conferită conducătorului de unitate de pct. 14 din Normele citate, potrivit căruia indemnizația de detașare se poate acorda numai dacă condițiile de muncă și transport împiedică pe cel detașat să se înapoieze zilnic în localitatea de origine. Aprecierea îndeplinirii acestor condiții (de muncă și de transport) sînt de competența conducătorului unității ;

— rechemarea din delegare sau detașare se poate face numai cu aprobarea directă și pe răspunderea conducătorului unității și numai pentru motive justificate (pct. 41 alin. 2 din Norme) ;

— conducătorul de unitate sau înlocuitorul său de drept sînt singurii abilitați (pct. 40 alin. 1 din Norme) de a acorda viza pe ordinul de deplasare a personalului aflat în delegare sau detașare în unitatea respectivă.

J. COSTIN

Trecerea în altă muncă prin efectul legii

În activitatea unităților socialiste — cu deosebire în întreprinderi, centrale, unități componente ale acestora — se ivesc situații cind apare necesară — în vederea unei mai bune organizări a producției și a muncii — trecerea temporară sau definitivă a unor persoane încadrate în alte munci decît cele pe care le îndeplinesc potrivit contractului lor de muncă în mod obișnuit. Această măsură este de competența conducerii unității și trebuie să fie strict și riguros determinată numai de necesitatea unei mai bune organizări a muncii și a producției, să nu reprezinte o măsură discreționară și abuzivă a unității. Deoarece asemenea situații nu pot fi anticipate, dată fiind complexitatea activităților desfășurate în cadrul unei unități economice, legea nu le enumeră de regulă, lăsînd ca măsura să fie luată de conducerea unității în măsura necesității lor.

Un act normativ recent, Decretul Consiliului de Stat nr. 199/1978, stabilește însă anumite situații precise cînd trecerea definitivă sau temporară în altă muncă este obligatorie, atît pentru conducere cît și pentru persoana încadrată în muncă.

● În conformitate cu art. 6 (1) întreprinderile industriale de stat cu activitate sezonieră, la care în anumite perioade nu sînt planificate sarcini de producție (fabrici de zahăr, ulei și conserve) deoarece se execută lucrări de reparații, vor lua măsuri de utilizare în alte activități a personalului care nu este necesar. Acesta va putea fi utilizat, în măsura în care are calificarea corespunzătoare, la efectuarea reparațiilor planificate, dar și la alte activități în vederea folosirii depline a capacității de muncă a acestuia.

● Potrivit prevederilor cuprinse în art. 6(4), întreprinderile care produc făi-

nă, pline și mălai — și care satisfac cerințele beneficiarilor, dar nu realizează valoarea producției nete planificate, au obligația să ia măsuri pentru utilizarea forței de muncă în alte activități productive, în care scop, se vor organiza patiserii, simigerii și secții de preparate și semipreparate culinare și altele similare. Din însăși redactarea textului rezultă că trecerea poate avea loc și în alte munci sau activități decît cele enunțate exemplificativ de lege.

În cazurile sus-menționate de art. 6 alin. 1 și alin. 4 din Decretul nr. 199/1978, măsura este obligatorie și, prin consecință, personalul încadrat în muncă nu se poate opune la trecerea sa în alte munci dispusă de conducerea unității, decît dacă dovedește că operațiunea în cauză nu intră sub incidența prevederilor legale sus-citate. Oponerea persoanei de a trece în altă muncă poate conduce la desfacerea contractului său de muncă în baza art. 130 (1) lit. a din Codul muncii și nu conform art. 130 (1) lit. i din cod dat fiind că cel în cauză nu a săvîrșit o abatere disciplinară.

dr. C. JORNESCU

întrebări — răspunsuri

● **FABRICA DE TRICOTAJE CRINUL-BUCUREȘTI** solicită unele lămuriri privind dreptul la indemnizație a persoanelor care au — potrivit contractului lor de muncă — sarcini de serviciu ce trebuie îndeplinite într-o rază determinată sau în localități unde interesul serviciului cere să fie trimisă (art. 64 alin. 2 din Codul muncii).

Atît art. 64 (2) din Codul muncii cît și pct. 1 lit. c din capitolul II al Îndrumarului nr. 66427/1973 republicat la 21 ianuarie 1975 prevăd că dacă de activitate, în cadrul muncii de deplasări periodice sau permanente (pentru control, supraveghere, îndrumare etc.) se va face precizare despre aceasta în contractul de muncă. Deplasările efectuate în cadrul sectorului de activitate, în cadrul muncii de teren la care persoana este obligată prin natura funcției sale, nu dau dreptul la diurna de deplasare, munca fiind considerată ca o muncă normală a funcției îndeplinite (Tribunal Suprem, colegiul civil, decizia nr. 572/1957 citată în Raporturi de muncă vol. II pag. 222).

În cazurile precis menționate de Dv. este necesar a se preciza fie în contractul de muncă a celor în cauză, fie în regulamentul de organizare și funcționare al unității, obligațiilor de serviciu și locul unde acestea se execută și numai în raport de aceste mențiuni se poate determina dacă persoanele respective beneficiază (sau nu) de indemnizația de deplasare. Citatul din vol. II, Raporturi de muncă pag. 191—192 se referă la unități socialiste diferite, nu la subunități ale unei singure organizații.

Potrivit art. 17 din H.C.M. nr. 822/1959, dacă locul de muncă a celui delegat este în altă localitate decît aceea în care își are domiciliul, iar delegarea se face în localitatea domiciliului, diurna nu se plătește.

● **DRĂGAN VASILE — COOPERATIVA DE CONSUM ZĂVOAIA JUDEȚUL BRĂILA** întreabă dacă se pot face compensări între marfă și ambalaje și modalitatea de a încasa o sumă datorată de o unitate care s-a

desființat de la o altă unitate care i-a preluat patrimoniul, fără ca datorită să figureze în bilanțul de predare-primir.

La prima întrebare răspunsul este negativ, compensarea fiind admisă de prevederile H.C.M. nr. 1835/1970 numai în cazurile în care este posibilă o asemuire între sortimente, ceea ce nu este cazul în situația relatată de Dv.

Puteți încasa suma ce vi se datorează de la cooperativa care a preluat activitatea și patrimoniul cooperativei desființate (care avea calitatea de debitoare față de Dv.) chiar dacă suma nu figurează în bilanț. În aplicarea prevederilor art. 48 din Decretul nr. 31/1954 toate instanțele judecătorești s-au pronunțat în acest sens (Cităm Tribunalul județean Satu Mare, Decizia civilă nr. 147/1971 în R.R.D. nr. 12/1971, pag. 149).

● **ARDELEAN GHEORGHE** — Arad întreabă care este modalitatea de a pune în executare o hotărâre judecătorească definitivă. Solicitați la judecătoria sediului unității debitoare înființarea și validarea unei popriri pe contul de decontare al unității deschis la Banca Agricolă.

● **ILIN T. IOAN** — U.J.C.C. Timiș. Normele de decontare și control al cheltuielilor de deplasare și detașare nr. 11850 din 19 octombrie 1963 elaborate de Ministerul Finanțelor în temeiul art. 22 din H.C.M. nr. 822/1959 prevăd expres că pe timpul delegării nu se pot efectua ore suplimentare (art. 13). Totuși, Tribunalul Suprem a decis că drepturile stabilite prin H.C.M. nr. 822/1959 și implicit în Normele citate nu sînt de natură să modifice sistemul de retribuție a muncii, statuînd că în cazul în care orele suplimentare sînt prestate efectiv și sînt justificate de necesități obiective ale serviciului trebuie retribuite (În acest sens Decizia Colegiului civil a Tribunalului Suprem nr. 1025/1964 în C.D. pe anul 1964 pag. 183).

● **MIHAI IOAN** — Iași întreabă dacă un contract economic se poate considera perfectat în cazul în care furnizorul a primit proiectul de contract semnat de beneficiar cu obiecțiuni care sînt conforme ordinului de repartiție, iar furnizorul, în posesia contractului semnat cu obiecțiuni, nu declanșează procedura de conciliere. Prin Instrucțiunea nr. 1 din 4 februarie 1974 a Primului arbitru de stat capitolul I lit. C nr. 2 alin. 4 se consideră că furnizorul a acceptat obiecțiunile beneficiarului dacă „nu și-a manifestat în nici un fel dezacordul său în legătură cu aceste obiecțiuni, neînștiințîndu-l pe acesta, neconvocîndu-l pentru conciliere și nesesizînd organul competent să rezolve neînțelegerile”. Ca atare, contractul se consideră perfectat, cu atît mai mult cu cît, prin obiecțiunile formulate de beneficiar proiectul de contract emis de furnizor a fost pus de acord cu ordinul de repartiție.

● **INTREPRINDEREA JUDEȚEANĂ DE CONSTRUCȚII-MONTAJ** — Tulcea întreabă dacă se pot acorda adaosuri la retribuție în cazul în care pe trimestrul III se depășește indicatorul calitativ stabilit de organul ierarhic superior, în condiția în care în trimestrul anterior (II) a existat o nerealizare. În conformitate cu art. 44 (5) din Legea nr. 57/1974, adaosul la retribuția tarifară pentru depășirea sarcinilor de plan se acordă numai pentru depășirea rămasă după compensarea nerealizărilor. În situația relatată de Dv. se va lua în considerare numai trimestrul II nu și trimestrul I și nici realizările cumulate pe primul semestru al anului.

C. J.

● **INTREPRINDEREA DE RULMENȚI, Birlad** — Prevederea art. 16 din Decretul nr. 246/1977 se aplică de la data intrării în vigoare a decretului sus-menționat, și în cazul copiilor născuți anterior datei de 1 septembrie 1977. Alocația se cuvine de la data stabilirii dreptului, astfel cum se prevede în art. 16. Atunci cînd soțul n-are drept la alocație, beneficiara acestui drept devine soția, dacă se încadrează în prevederile art. 5 din decret. În primele trei luni de la reîncadrarea soțului, nu se mai poate acorda alocația, iar în următoarele șase luni este redusă la jumătate. Indemnizația acordată șoferilor cu program nenormat de lucru, precum și sporul pentru șefii de echipă se includ în calculul retribuției tarifară pe baza căreia se acordă alocația.

● **EM. BOLTAȘU, Tg. Jiu** — Termenul maxim de solicitare a drepturilor cuvenite personalului muncitor de la unitate este, conform art. 176 din Codul muncii, de trei ani de la data cînd aceste drepturi trebuia să fie plătite. Față de aceste prevederi, nu se pot plăti drepturile cuvenite persoanei transferate în interesul serviciului la 25 octombrie 1974.

Pentru cei care au beneficiat de reducere de impozit pînă la 1 iulie 1977 și care nu au primit indemnizația de concediu pe lunile iulie și august 1977, neluîndu-se în considerare noua reglementare privind retribuția netă, trebuie recuperate sumele plătite în plus.

● **STELIAN DINU, București** — Cuantumul alocației de stat pentru copii, prevăzut în art. 3 din Decretul nr. 246/1977, se aplică de la data majorării alocației, în etapa a II-a, respectiv în anul 1979.

● **STANCIU GRECEANU, Măcin** — Deoarece nu ne-ați trimis și copiile cererilor prin care ați cerut încadrarea la unitatea unde ați fost transferat, nu se poate preciza dacă transferul n-a avut la bază solicitarea dv. În acest ultim caz transferul s-a efectuat „la cerere”.

● **ION VLAD, București** — Aveți posibilitatea să vă adresați Comisiei de judecată din unitate care, pe baza actelor existente, va putea stabili caracterul real al transferului.

● **I. SĂVESCU, Iași** — Compensarea concediului de odihnă neefectuat se face, din datele arătate de dv., pentru perioada 1 aprilie—31 decembrie 1967 la care se adaugă concediul cuvenit pentru perioada 1 ianuarie—1 noiembrie 1977 dacă, în acest an, n-ați efectuat concediul în natură. Dacă nu puteți dovedi cîte zile de concediu s-au acordat în unitatea unde ați lucrat în anul 1967 unei persoane încadrate pe funcția ce ați ocupat în acea perioadă, se ia în considerare concediul de 12 zile lucrătoare, fără să se adauge concediul suplimentar pentru muncă nenormată sau orice alt concediu suplimentar, care se acorda în anul 1967.

● **CONSTANTIN ȘTEFAN, Ploiești** — Legea nr. 3/1977 nu prevede reținerea contribuției de 2% din indemnizația materială acordată în cazul concediului medical. Perioada în care n-ați contribuit la constituirea pensiei suplimentare nu se ia în considerare la stabilirea cuantumului acestei pensii. Contribuția fixă lunară prevăzută în Legea nr. 1/1977 se reține din această indemnizație.

● **LUDOVIC DOGAR, Tg. Mureș** — Dat fiind faptul că în perioada frecventării cursurilor la învățămîntul de zi al Facultății de studii economice, contractul dv. de muncă era desființat, nu este posibil ca această perioadă să se considere vechime în muncă. Legea nr. 2/1971 se referă la alte situații decît cele similare cu aceea a dv. (întreruperea contractului de muncă în perioada de studenție).

● **EMIL BALICA, Craiova** — Perioada cît ați funcționat ca tehnician nu poate fi luată în considerare ca vechime în funcții economice, nefiînd o specialitate înrudită. La pct. 2 din anexa 2 la Legea nr. 12/1971 se arată în ce condiții comisia de încadrare și promovare a personalului din unitatea unde lucrați poate considera o perioadă lucrată în specialități înrudite. Perioada lucrată în funcții medii de specialitate se ia în considerare în întregime, în cazul promovării într-o funcție de conducere.

● **MARTIN MAG, Șimleul Silvaniei** — Compensarea cheltuielilor amintite de dv. s-a făcut legal. Începînd de la 1 iunie 1978 s-a aplicat majorarea retribuției în toate ramurile economiei și, ca atare, credem că problema ridicată nu mai există.

● **RADU MARIN, Cluj-Napoca** — Drepturile de concediu se stabilesc, după data de 1 iulie 1977, în baza prevederilor art. 5 din Decretul nr. 196/1977. Contribuția fixă potrivit prevederilor Legii nr. 1/1977, deci criteriile care stau la baza determinării acestor drepturi se aplică independent. Potrivit art. 22 din Legea nr. 1/1977 persoanele fără copii, căsătorite sau necăsătorite, în vîrstă de peste 25 ani, care muncesc în unități economice de stat și instituții de stat, vor plăti o contribuție fixă, lunară, diferențiată în funcție de retribuția tarifară de încadrare, deci indiferent de cuantumul retribuției efectiv realizate, de timpul efectiv lucrat și de cauzele pentru care persoanele respective nu au lucrat întreaga lună.

● **ROMULUS MORARU, București** — Indiferent la ce dată s-a acordat alocația pe baza Decretului nr. 285/1960 (abrogat la 1 septembrie 1977), potrivit prevederilor Decretului nr. 246/1977, dreptul la alocație încetează cu prima zi a lunii următoare celei în care copilul a împlinit 16 ani.

oferte
DE PRODUSE
DIN STOC

**capacitati de
producție
produse noi**

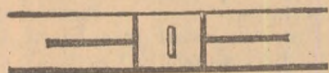
1 COOPERATIVA
„DESERVIREA” PLOIEȘTI
Str. Constanței, nr. 7

2 ÎNTEPRINDEREA
DE INDUSTRIALIZARE
A SFECLEI DE ZAHĂR
CORABIA
Jud. OLT

3 ÎNTEPRINDEREA
DE UTILAJ CHIMIC
„GRIVIȚA ROȘIE”
BUCUREȘTI
Calea Griviței, nr. 357

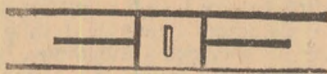
METALE

PRODUSE DIN METAL

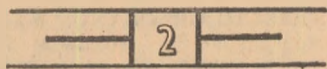

- Alamă bare kg. 35,750
- Aliaj de lipit kg. 200
- Conductor AFY 16 unifilar ml. 2700
- Izolatori cu fiare 95 buc. 239
- Șuruburi 6×16 buc. 1545
- Sirmă bob. bumbac 0,6 kg. 174
- Sirmă crom nichel 0,6 kg. 143
- Sirmă alamă kg. 33
- Suport MPR buc. 18
- Șalbe grover M 22 kg. 8
- Sirmă oțel 2,6 kg. 175
- Șuruburi torbant 6×70 buc. 4900
- Șuruburi 12×140 buc. 604
- Șuruburi 5×40 buc. 1617
- Idem 4×16 buc. 1990
- Idem buc. 1848
- Sirmă ghimpată kg. 104
- Tub pantzer Ø 21/25 ml. 690

**CONSTRUCȚII – INSTALAȚII
ELECTRICE**

- Transformator BVA 125 buc. 15
- Idem 250 buc. 10
- Idem 400 buc. 49
- Fasung dublu golat buc. 80
- Patroane fuzibile 100 A buc. 220

- Ventile de inchidere N.W. 40 buc. 2
- Ventile de inchidere N.W. 125 buc. 29

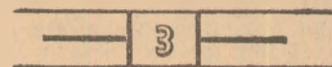
TEXTILE – PIELE – CAUCIUC

- Baiț nuc kg. 36
- Email oglinzi kg. 60
- Ferocianură potasiu kg. 13
- Metabisulfid kg. 276
- Curea piele 60 mm. ml. 11,50

- Curea transmisie kg. 13,950
- Ulei ceas nr. 1 Fl 100
- Idem 2 Fl. 100
- Ultramarin kg. 69,50
- Vopsea igrifugă kg. 270

**PIESE DE SCHIMB
RULMENȚI**

- Rulmenți 1212 K buc. 5
- Idem 1218 K buc. 1
- Idem 1220 K buc. 5
- Idem 1313 K buc. 2
- Idem 1318 K buc. 6
- Idem 2209 K buc. 1
- Idem 2213 K buc. 2
- Idem 2310 K buc. 2
- Idem 2313 K buc. 3
- Idem 2318 K buc. 3
- Idem 3012 K buc. 4
- Idem 3015 K buc. 1
- Idem 3026 K buc. 1
- Idem 21316 K buc. 2
- Idem 22216 K buc. 61
- Idem 22218 K buc. 1
- Idem 22228 K buc. 2
- Idem 22230 K buc. 2

— Idem 22336 K buc. 1
 — Idem 32617 K buc. 15
 — N.U. 214 buc. 2
 — Idem 306 buc. 17
 — Idem 311 buc. 2
 — Idem 322 buc. 2
 — Idem 2204 buc. 1
 — Idem 2305 buc. 2
 — Idem 209 buc. 1
 — Idem 206 buc. 1
 — Idem 207 buc. 1
 — Idem 208 buc. 18
 — N.U.P. 210 buc. 2
 — Idem 208 buc. 1
 — N.U. 305 buc. 7
 — N.U. 307 buc. 10
 — Idem 308 buc. 4
 — Idem 313 buc. 1
 — Idem 317 buc. 5
 — Idem 318 buc. 5
 — Idem 412 buc. 3
 — Idem 1010 buc. 4
 — Idem 1018 buc. 6
 — Idem 1052 buc. 1
 — Idem 2208 buc. 4
 — Idem 2215 buc. 4
 — Idem 2218 buc. 1
 — Idem 2320 buc. 2
 — NK J 140/32 buc. 4
 — NJ 205 buc. 1
 — NJ 208 buc. 4
 — NJ 310 buc. 4
 — NJ 311 buc. 13
 — N.J. 318 buc. 4
 — N.J. 2211 buc. 1
 — N.J. 2212 buc. 5
 — N.J. 2309 buc. 5
 — 1200 buc. 6
 — 1201 buc. 22
 — 1210 buc. 10
 — 1212 buc. 7
 — 1214 buc. 2
 — 1214 buc. 2

— 1218 buc. 5
 — 1220 buc. 5
 — 1228 buc. 1
 — 1302 buc. 10
 — 1304 buc. 6
 — 1305 buc. 18
 — 1308 buc. 2
 — 1309 buc. 8
 — 1310 buc. 2
 — 1313 buc. 42
 — 2204/1504 buc. 4
 — 2210 buc. 2
 — 2211 buc. 5
 — 2213 buc. 15
 — 2214/1514 buc. 127
 — 2216 buc. 3
 — 2216 buc. 41
 — 2218 buc. 1
 — 2305/1605 buc. 9
 — 2305 buc. 10
 — 2308 buc. 37
 — 2313 buc. 1
 — 2319 buc. 16
 — 3203 buc. 1
 — 3202 buc. 18
 — 3208 buc. 8
 — 3208 buc. 14
 — 3214 buc. 1
 — 3215 buc. 3
 — 3308 buc. 1
 — 3309 buc. 14
 — 3309 buc. 12
 — 3311 buc. 1
 — 3313 buc. 3
 — 3306 buc. 3
 — 3506 buc. 8
 — 3508 buc. 8
 — 3512 buc. 8
 — 3513 buc. 3
 — 7313 buc. 7
 — 3517 buc. 3
 — 3516 buc. 9
 — 3526 buc. 1

— 3528 buc. 9
 — 3534 buc. 1
 — 3526 buc. 8
 — 3540 buc. 13
 — 22244/3544 buc. 12
 — 3564 buc. 10
 — Rulmenți 3616 buc. 18
 — 3617 buc. 21
 — 3640 buc. 2
 — NA 4017 buc. 4
 — 4205 buc. 9
 — 4212 buc. 2
 — 4900 buc. 2
 — 4901 buc. 20
 — 4904 buc. 30
 — 6002 buc. 10
 — 6002 buc. 52
 — 6005 buc. 8
 — 6012 Z buc. 2
 — 6022 buc. 11
 — 6026c3 buc. 2
 — 6204 N buc. 20
 — 6209N buc. 25
 — 6211N buc. 10
 — 6211 NR buc. 10
 — 6217 buc. 6
 — 6222 buc. 2
 — 6224 buc. 6
 — 6226 C3 buc. 14
 — 6317 buc. 5
 — 6319 buc. 2
 — 6322 buc. 1
 — 6326 buc. 2
 — 6326 buc. 3
 — 6406 buc. 23
 — 6406 buc. 4
 — 6410 buc. 4
 — 6416 buc. 2
 — 6411 buc. 1
 — 6415 buc. 4
 — 30214/7214 buc. 2
 — 7224 buc. 2
 — 7226 buc. 4

— 7226 buc. 2
— 7228 buc. 2
— 7230 buc. 18
— 7302 buc. 19
— 7313 buc. 2
— 30314/7314 buc. 3
— 7316 buc. 10
— 7318 buc. 1
— 7320 buc. 8
— 7321 buc. 3
— 7322 buc. 5
— 7516 buc. 2
— 7517 buc. 26
— 7520 buc. 30
— 7520 buc. 2
— 7605 buc. 11
— 7608 buc. 35
— 7609 buc. 10
— 7612 buc. 15
— 7617 buc. 1
— 7617 buc. 30
— 7618 buc. 2
— 7619 buc. 7
— 7815 buc. 10
— 8103 buc. 11
— 8109 buc. 14
— 8111 buc. 5
— 8113 buc. 14
— 8113 buc. 16
— 8115 buc. 7
— 8120 buc. 10
— 8168 buc. 1
— 8168 buc. 2
— 8207 buc. 8
— 8215 buc. 56
— 8218 buc. 9
— 8224 buc. 12
— 8226 buc. 2
— 8230 buc. 2
— 8268 buc. 1
— 8306 buc. 5
— 8308 buc. 19
— 8311 buc. 4

— 8313 buc. 4
— 8315 buc. 3
— 8324 buc. 2
— 8328 buc. 2
— 8414 buc. 3
— 16006 buc. 28
— 16008 buc. 25
— 16009 buc. 10
— 20703 buc. 15
— 21314 buc. 2
— 23040 buc. 1
— 23044 buc. 1
— 23224 buc. 2
— 31305 buc. 9
— 31313 buc. 49
— 11316 buc. 2
— 51217 buc. 4
— 52313 buc. 2
— 18206/52206 buc. 7
— 18310/53310 buc. 1
— 18320/53320 buc. 6
— 94904 buc. 4
— 108115 buc. 7
— 704901 buc. 12
— 922205 buc. 3
— 986711 buc. 68
— 3086313 buc. 6
— 943125 buc. 10
— 64706 buc. 8

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

ÎNȚEPRINDEREA DE ȚIGARETE TIMIȘOARA

— Rulment 1300 buc. 6
— Idem 1306 buc. 1
— Idem 2213 buc. 2
— Idem 6010 buc. 6
— Idem 6011 buc. 5
— Idem 6211 buc. 2
— 6212 buc. 8
— Idem 6210 buc. 5
— Idem NK 65/35 buc. 10

— Idem 942/30 buc. 2
— Idem NU 209 buc. 8
— Idem NU 219 buc. 3
— Idem NU 308 buc. 10
— Idem NU 309 buc. 5
— Idem NU 1005 buc. 14
— Idem NU 1005 buc. 8
— Idem NU 1005 NA buc. 3
— Idem NU 1005 NA buc. 9
— Idem NU 1007 buc. 14
— Idem NU 1008 buc. 3
— Idem NU 1008 buc. 10
— Idem NUNI 221 buc. 2
— Idem NA 4905 buc. 40
— Idem NA 4905 buc. 40
— Idem NA 4911 buc. 2
— Idem R 5 buc. 20
— Idem E 6 buc. 5
— Idem 30.203 (7203) buc. 10
— Idem 30.207 (7207) buc. 3
— Idem 51.114 buc. 4
— Idem 52.205 buc. 2
— Idem 588.711 buc. 2
— Idem 588.911 buc. 2
— Idem 11.204 buc. 8
— Idem 11.207 buc. 2
— Idem 11.305 buc. 2
— Idem 11.505 buc. 5
— Idem B 7.206 buc. 4
— Idem K 35 buc. 6
— Idem M 409 buc. 1
— Idem SKF 35 (90×40×23) buc. 6
— Idem K (35×40×18) buc. 4
— Idem 5316 (170×80×69) buc. 1
— Idem 535 buc. 3
— Idem 215 (75×130×25) buc. 43
— Idem 706 buc. 15
— Idem buc. 10

ÎNȚEPRINDEREA ACE DE TRICOTAT BUCUREȘTI Str. Unirii nr. 79 Telefon : 21 68 71 OFERĂ

— Capse și bolțuri pentru implantat
în beton buc. 1000+1000